

رسم سالک

سیره تربیت و استیلا صفای حائری

ترجمه و تدوین: امیر خدایی رابع

انتشارات بوی شهر بهشت

بهار ۱۳۹۲

رسم سالک

سیره تربیتی استاد صفای حائری

نویسنده: امیر خانی زارع

بازنویسی: علیرضا اشرفی نسب

مجری طرح: محمد باقر فکور

ناشر: انتشارات بوی شهر بهشت

راسته به سازمان فرهنگی تفریحی شهرداری مشهد

طرح جلد و صفحه آرایی: احسان جلایری

نوع جلد: خاستی

تیراژ: اول

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۱۱-۲۱-۸

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

حق چاپ محفوظ است

قیمت: ۳۵۰۰ تومان

مشهد - خیابان جمهوری اسلامی - تقاطع پروین اعتصامی

سازمان فرهنگی تفریحی شهرداری / صنوبر پستی: ۹۱۷۵۳-۴۹۳

تلفن: ۵۱۱-۳۴۲۹۱۹۲۷ / شماره: ۵۱۱-۳۴۲۶۶۹۴

ارتباط مردمی: ۵۱۱-۳۴۳۸۸۰۰ / شماره: ۲۰۰۰۸۳۳۲

www.shahrebehesht.ir

عنوان و نام پدیدآور: رسم سالک سیره تربیتی استاد صفای حائری / نویسنده: امیر خانی زارع / نویسنده علیرضا اشرفی نسب / مشخصات نشر: مشهد: سازمان فرهنگی تفریحی شهرداری مشهد، انتشارات بوی شهر بهشت، ۱۳۹۲ / مشخصات ظاهری: ۷۲ ص / شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۱۱-۲۱-۸ / قیمت: ۴۰۰۰ ریال / وضعیت فهرست نویسی: فیا / موضوع: صفاتی حائری، عباس، ۱۲۸۵ - ۱۳۵۷ / موضوع: مجتهدان و علما -- ایران -- سرگذشتنامه / شناسه افزوده: اشرفی نسب، علیرضا، ۱۳۶۵ / شناسه افزوده: سازمان فرهنگی تفریحی شهرداری مشهد، انتشارات بوی شهر بهشت

رده بندی کنگره: ۳/۵۵BP/۲۱۳۹۲ع ۶۷ص

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۹۸

شماره کتابشناسی ملی: ۳۱۴۰۸۹۲

تاریخ درخواست: ۱۳۹۲/۰۲/۱۲

تاریخ پاسخگویی: کد پیگیری: ۳۱۳۹۹۷۶

انتشارات بوی شهر بهشت

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

مقدمه‌ای بر تربیت اخلاقی (صفای حائری)

لَقَدْ جِئَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَ الْيَوْمَ الْآخِرَ وَ ذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا (حزاب، ۲۱)

اسوه حسنه اسوه‌ای است که همواره برای اعمال، نیات و افکار ما میزان است. یعنی می‌توانیم با معیاری که از اسوه کشف می‌کنیم، فعلمان را بسنجیم، و درستی یا نادرستی آن را کشف کنیم. همچنین اگر اسوه، حسنه باشد، ما را نسبت به نتیجه کارمان تا حدی مطمئن خواهد کرد. اسوه حسنه، چون خود با معیار و میزان فکر می‌کند و گام برمی‌دارد، حسن فعلی دارد و حسن فاعلی (یعنی هم کار نیکو انجام می‌دهد و هم نیت خوب دارد) بنابراین اسوه‌اش حسنه می‌شود و به گفته ایه شریفه، اسوه حسنه، قابل پیروی و در مواردی واجب الاتباع است.

ما آدم‌ها تا نبینیم خوب یاد نمی‌گیریم، این اصل تربیت کودک‌های ماست که البته تا بزرگسالی نیز ادامه پیدا می‌کند. این نیاز طبیعی است که کار ما را در زندگی آسان‌تر می‌کند و راه ما را میان‌بر.

در فرآیند تربیت به نظر می‌رسد از مهم‌ترین راه‌های تربیت الگوگیری و الگودهی است. در سنین قبل از بلوغ، بچه‌ها عمدتاً با الگوگیری رشد می‌کنند. تا زمانی که در خانه و متأثر از پدر و مادرند از آنها، و بعد که به محیط‌های

اجتماعی بزرگتر راه پیدا می‌کنند از دوستان، شخصیت‌های کارتونی، رسانه‌های الگو می‌گیرند. این الگویی هم تا زمانی که قدرت تعقل کودک کامل نشده است، کاملاً مبتنی بر همان اصل صیغی و غریزی‌اش صورت می‌گیرد، بنابراین هر روز کودک به شکلی و به جهتی رفتار می‌کند.

بزرگترین کار مربی، «جهت دادن» است. وگرنه کودک خود ذاتاً الگو می‌گیرد. و این جهت دادن را مربی باید ابتدا از خود شروع کند، پدر و مادر یا مربی جهت یافته، مربی را جهت‌دهی می‌کند. مربی امام متری است. به همین دلیل هم معصوم فرمود که: «مَنْ نَصَبَ نَفْسَهُ لِلنَّاسِ إِمَامًا فَلْيُعَلِّمْ نَفْسَهُ قَبْلَ تَعْلِيمِ غَيْرِهِ وَ لِيَكُنْ تَأْدِيبُهُ بِسِيَرَتِهِ قَبْلَ تَأْدِيبِهِ بِلِسَانِهِ وَ مَعْلَمُ نَفْسِهِ وَ مُؤَدِّبُهَا أَحَقُّ بِالْإِجْلَالِ مِنْ مُعَلِّمِ النَّاسِ وَ مُؤَدِّبِهِمْ»

انقلاب اسلامی، آن‌گونه که حضرت امام (ره) تصور می‌کند، استمرار و ادامه حرکت انبیاست. حرکت انبیا برای انسان‌سازی است. بنابراین هدف اصلی انقلاب انسان‌سازی است. همان‌طور که پیامبر برای انسان‌سازی، از شیوه الگویی بهره می‌برد، امام نیز در پیروی از رسول (صلی الله علیه و آله) در انسان‌سازی‌اش از روش الگویی بهره برده است. این انسان‌سازی معطوف به نیازهای انقلاب اسلامی و در راستای اهداف و آرمان‌های آن بود. بنابراین هر حرکت تربیتی‌ای که

با هدف انسان‌سازی در این بوم، صورت می‌گیرد، برای وصول به نتیجه، باید در این جهت حرکت کند.

یاران امام که شاگردان تربیت یافته مکتب او بودند، نیز برای انقلاب اسلامی به انسان‌سازی مبارکت ورزیده‌اند. مجموعه گفتارها و رفتارهای به‌جامانده از ایشان، با یک نگاه تربیتی، دوره کاملی از اصول، اهداف و روشهای تربیتی است که می‌تواند مربی را در این روزگار برای انجام یک تربیت جهت‌یافته و در راستای انقلاب اسلامی یاری نماید. مجموعه کتب «سیره تربیتی» از شخصیت‌های تاثیرگذار انقلاب اسلامی، مجموعه‌ای است که تلاش دارد معیارها و میزان‌هایی برای الگوگیری مربیان در فرآیند کار تربیتی‌شان ارائه کند. البته باید با تأسف بگوییم که تا بحال کسی مستقلاً با این رویکرد، به تولید محتوا از سیره و سلوک زندگی این شخصیت‌ها انجام نداده است، و ما در این مجموعه صرفاً تلاش کرده‌ایم از خاطرات مکتوب موجود درباره این شخصیت‌ها آن‌هایی را که نزدیکتر به کار تربیتی بوده‌اند گزینش نماییم، و به این مسئله واقفیم که این کار بسیار ناقص و ناچیز؛ اما در عین حال بسیار راه‌گشا خواهد بود.

علی صفایی حائری، به واقع سالکی است که رسم سلوک او خود بهترین روش تربیت و انسان‌سازی است. تمام رفتارها، بیانات و افکار او جهت‌مند و برای تربیت

انسان هاست. او همیشه در رب خانه اش به روی هر کس که دنبال گمشده ای می گردد و یا سوالی دارد و یا از همه چیز خسته شده است و یا... باز بود. کتاب های تربیتی او گنجینه ای عظیم از تجربیات ناب تربیتی خود اوست. آدم ها و شاگرد های تربیت شده او نیز بسیارند که نشان دهنده موفقیت و کار آمدی سلوک تربیتی اوست.

مهم ترین گزاره های تربیتی مورد اشاره در این کتاب عبارتند از:

- برخورد کریمانه در برابر توهین ها و بی ادبی های افراد جاهل
- خود را برای متری بزرگ نکردن و ارجاع دادن او به مربی اصلی
- ازدواج کردن یکی از اساسی ترین راهکارهای درمان انحرافات فکری - اخلاقی
- اعتماد به نفس دادن به متری و مشارکت دادن او در اداره امور
- یکی نبودن روش های تربیتی برای متریان مختلف
- استفاده از همه فرصت ها ولو فرصت های کوچک برای کار تربیتی و تلنگر به متریان